

Vuonislahden digitoitua historiaa

Suomen kirjallisten lähteiden säilyttäminen

Arkistolaitoksessa (Kansallisarkisto ja 7 maakunta-arkistoa) säilytetään Suomen historian kirjallisia lähteitä. Aineistoja on yhteensä noin 210 hyllykilometriä, ja vanhimmat asiakirjat ovat 1300-luvun alusta. Historianlähteistä löytyvät tiedot Suomen valtiollisen historian kehityksestä, mutta myös yksittäisten ihmisten maanomistuksia ja tekemiä koskevia asioita.

Sukututkimus on nykyään varsin suosittua, ja siihen löytyykin paljon oppaita ja erilaisia tietokantoja. Digitoinnin ansiosta paljon mielenkiintoista tietoa voi löytää kotoaan käsin internetistä, myös alkuperäisistä arkistolähteistä. Henkilö- ja tilahistorialliset tiedot esiintyvät usein yhdessä. Siksi, lähteistä riippuen, muinaisten sukulaistensa tietoja on mahdollista löytää asuintilan mukaan.

Arkistolaitoksen aineistojen hakutiedot löytyvät arkistotietokanta Vakassa <http://www.narc.fi:8080/VakkaWWW/EtuSivu.action>.

Aineistohakuja voi myös tehdä tilaus- ja hakupalvelu Astiassa <https://astia.narc.fi/>.

Digitoidut aineistot talletetaan ja esitetään arkistolaitoksen Digitaalarkistossa <http://digi.narc.fi>, jossa voi myös tehdä aineistohakuja.

Lisätietoja aineistoista ja niiden käytöstä on myös arkistolaitoksen Porttisivulla <http://wiki.narc.fi/portti/index.php/>.

Mitä voisimme löytää vuonislahtelaisien sukujen historiasta?

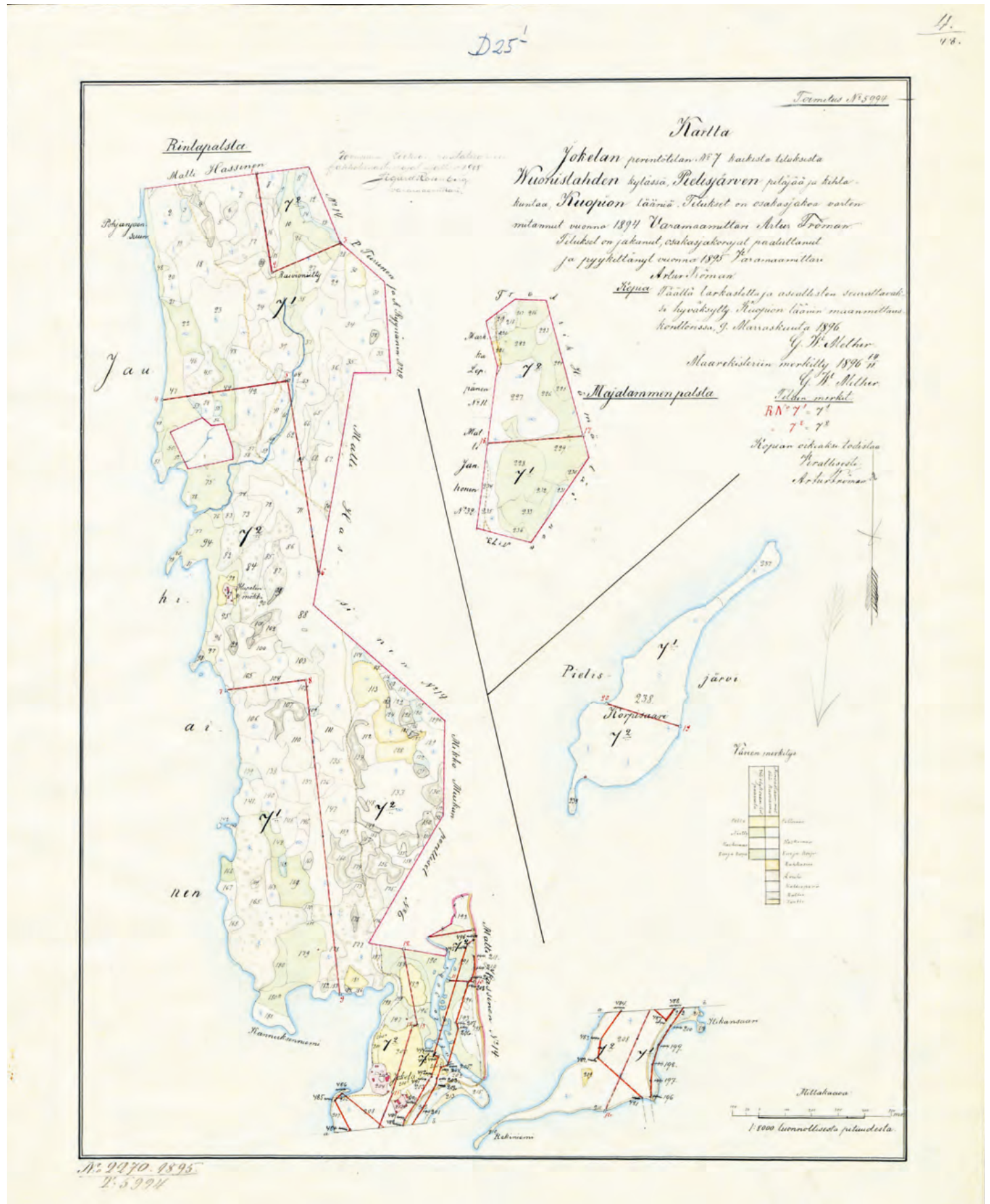
Seuraavaksi selvitetään, mitä tietoja vuonislahtelaisien sukujen ja tilojen historiasta voisi alkupe- räislähteistä löytyä. Otetaan muutama esimerkki, jotka valaisevat digitoitujen aineistojen käyttöä.

Matti Lampén, s. 1728 Lieksa

Vuonna 1728 syntynyt Matti Lampén on Lampénin suvun vanhimpi henkilöitä. Häneen liittyviä alkuperäisiä asiakirjoja löytyy lähinnä Pielisjärven seurakunnan asiakirjoista. Vihittyjen kirjasta löytyy tieto, että hänet ja piika Margareta Pellikka Vuonislahdesta on vihitty 25.3.1750 (kuva 1). Tiedosta ilmenee että Matti Lampén asui tuolloin Lieksassa tilalla numero 9. Vuoden 1763-80 rippikirjasta käy ilmi, että nuori perhe asettui Sokojärvelle, ja heillä oli tässä vaiheessa kolme tytärtä, Dorothea, Eva ja Brita. Rippikirjasta käy myös ilmi tyttärien syntymäajat. Suvun vaiheita on mahdollista seurata mm. Pielisjärven seurakunnan kirkonkirjoista. Kirkonkirjat ovat yksi käytetyimmistä sukututkimuksen lähteistä. <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=7596628>

Maakauppias Iisakki Holopainen Vuonislahti

Maanmittaushallituksen Uudistusarkiston maanjakokarttojen joukosta löytyy myös Vuonislah- tea koskevia maanjakoasiakirjoja. Yksi niistä koskee Temmeksen lohkomista vuodelta 1895 (kuva 2). Kartan ohella asiakirjakokonaisuuteen kuuluu myös maan-

Ote: Temmeksen tilan maanjakokartta vuodelta 1894.

mittaustoimitusasiakirjat. Niistä käy ilmi kuinka maakauppias Iisakki Holopainen anoo oikeutta jakaa ostamansa osuus Jokelan perintötilasta toisen omistajan, tilallisen Olli Nevalaisen kanssa. <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=13562920>

Jokelan, ja luonnollisesti myös muiden Vuonislahden tilojen omistushistoriaa voi seurata

uudistuskarttojen ohella myös henkikirjoista (omana sarjanaan alkaen 1810, sitä ennen osana Läänintilejä). Henkikirjoissa mainitaan tilojen omistajan puolisoineen, joskus lapsineen, sekä tiloilla asuneita työntekijöitä ja muita henkilöitä. Jokelan tila on esillä myös vuoden 1895 henkikirjassa, josta nähdään, että Jokelan tila on kahden omistajan

hallussa. Henkikirjasta näkyvät myös tilan muut asukkaat sekä mm. verotettavien ja veroja maksamattomien määrät sekä tiedot uskontokunnista. Henkikirjat ovat oman aikansa väestökirjanpitoa verottajan näkökulmasta.

Sotamies Oiva Lampén, s. 24.9.1921 Siikasuo

Jatkosodassa menehtyneen Oivan tarinaan päästään kiinni arkistolaitoksen Menehtyneet-tietokannan avulla <http://kronos.narc.fi/menehtyneet/>. Nimihäun avulla löytyy tieto Oivan kaatumisajasta ja -paikasta. Lisäksi tietokannassa on perushenkilötiedot, jotka osaltaan myös auttavat tiedon etsimisessä. Oivan tapauksessa merkittävä tieto on joukko-osaston nimi, 9./JR 52 (jalkaväkirykmentti 52, 9. joukko-osasto). Digitoitujen sotapäiväkirjojen avulla Oivan joukko-osaston tapahtumat selviävät koko sota-ajalta, ja Oivan kaatumista-paus 14.6.1944 on myös erikseen

mainittuna jalkaväkirykmentti 52 esikunnan sotapäiväkirjassa.

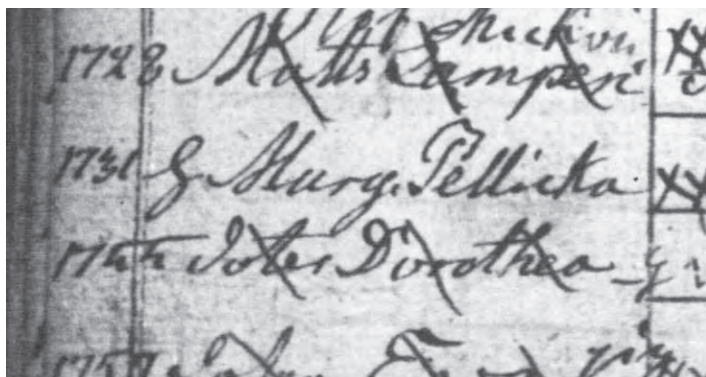
Lieksassa toimiva Rukajärvi-keskus on auttanut selvittämällä Oivaan liittyviä asiakirjoja sekä kaatumispaikan sijaintia.

Digitoidut lähteet

Kansallisarkisto on digitoinut asiakirja- ja kartta-aineistoja yli 10 vuoden ajan. Digitaaliset aineistot ovat esillä Digitaalarkistossa (<http://digi.narc.fi/digi/>). Digitaalarkiston hakusivun puunäkymä (<http://digi.narc.fi/digi/puu.ka>) antaa hyvän kokonaiskuvan mitä aineistoja on jo digitoitu.

Digitoituja aineistoja etsittäessä on muistettava, että digitoitujen aineistojen osalta sanahakua ei voi ehdontaa tekstisisältöön (se ei ole hakukelpoista), vaan on esimerkiksi tiedettävä millä tilalla etsittävä henkilö on asunut. Sen sijaan arkistolaitoksen tietokannoista voidaan hakea hakusanoilla.

István Kecskeméti

Ote: Matti Lampénin rippikirja 1763-1780.